

*Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги
Буйрук № 44-Б, 2018-жылдын 17-апрели*

Кыргыз Республикасынын жергиликтүү бюджеттери боюнча коомдук угууларды өткөрүү боюнча МЕТОДИКАЛЫК КОЛДОНМО

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

ӨНУКТУРУУ САЯСАТ ИНСТИТУТУ
ИНСТИТУТ ПОЛИТИКИ РАЗВИТИЯ
DEVELOPMENT POLICY INSTITUTE

*Басылма Швейцария Өкмөтү тарабынан
Швейцариянын Өнүктүрүү жана Кызматташтык
Агенттиги (SDC) аркылуу каржыланып,
Өнүктүрүү саясат институту аткарган
“Элдин үнү жана ЖӨБ органдарынын жоопкерчилиги:
бюджеттик процесс” долбоорунун алкагында даярдалды*

БУЙРУК

Бүтүскө шаары

17 апрель 2018 ж.

№ *44-Б*

**“Кыргыз Республикасынын
жергиликтүү бюджеттер боюнча
коомдук угууларды өткөрүү боюнча
Методикалык колдонмону бекитүү тууралуу”**

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 52-беренесинин 3-бөлүгүнө, Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 79 жана 127-беренелерине ылайык, ошондой эле бюджеттин ачык- айкындуулугун жогорулатуу, жарандардын республикалык бюджетти түзүүгө катышуу жана бюджеттен каражаттардын иш жүзүндөгү чыгымдалышы тууралуу маалыматты алуу укуктарын ишке ашыруу максатында,

БУЙРУК КЫЛАМ:

1. Кыргыз Республикасынын жергиликтүү бюджеттер боюнча коомдук угууларды өткөрүү боюнча Методикалык колдонмо (мындан ары – Методикалык колдонмо) тиркемеге ылайык бекитилсин.
2. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына коомдук угууларды ушул Методикалык колдонмодо көрсөтүлгөн тартипте жана мөөнөттө өткөрүү сунушталсын.
3. Бюджеттер аралык мамилелер башкармалыгы (Н.С. Раханов.) ушул буйрукту жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдарына кабарласын.
4. Иш кагаздарын жүргүзүү жана электрондук документ жүтүртүү бөлүмү (А.О. Исраилова) ушул буйрукту министрликтин аймактык башкармалыктарына кабарласын.
5. Коомчулук менен байланышуу сектору (Туголбаева Г.Т) Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин расмий сайтына ушул буйрукту жарыяласын.
6. Ушул буйруктун аткарылышын контролдоо Финансы министринин орун басары А.К.Азимовго жүктөлсүн.

Министр

А.А. Касымалиев

**Кыргыз Республикасынын жергиликтүү бюджеттери боюнча
коомдук угууларды өткөрүү боюнча
методикалык колдонмо**

1. Жалпы жоболор

1.1. Ушул Методикалык колдонмо Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 127-беренесине ылайык, жергиликтүү бюджеттерди түзүүдө катышуусунун конституциялык укугун камсыздоо жана жергиликтүү бюджет каражаттарынын иш жүзүндөгү чыгымдалышы жөнүндө маалыматты алууну жана жергиликтүү бюджеттин иш жүзүндөгү чыгымдалуучу каражаттары жөнүндө маалыматты алууну жергиликтүү бюджеттерди түзүү жана аткаруу этабында коомдук бюджеттик угууларды (мындан ары-КБУ) өткөрүү аркылуу иштелип чыкты.

1.2. Жергиликтүү бюджет – айылдык аймактын жана шаардын жергиликтүү жамаатынын бюджетти, аны түзүүнү, бекитүүнү, аткарууну жана контролдоо жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жүзөгө ашырат.

1.3. Жергиликтүү бюджеттин долбоорун аймактын бекитилген социалдык-экономикалык өнүктүрүү программасынын негизинде жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан иштелип чыгат.

1.4. Бул Методикалык колдонмо КБУну даярдоо жана өткөрүү мөөнөттөрүн, тартибин аныктайт жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына (мындан ары – ЖӨБ органдары) колдонуу үчүн сунушталат.

2. Коомдук бюджеттик угуулардын максаты жана милдеттери

2.1. Жергиликтүү бюджетти түзүү жана аткаруу боюнча КБУну өткөрүүнүн негизги максаты – жарандардын бюджеттик процесске катышуусун камсыз кылууну, бюджетти түзүүдө коомдук пикирди изилдөөнү кошкондо жана анын эсепке алынышын камсыз кылуу, жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын бөлүштүрүлүшүнө жана колдонулушуна коомдук мониторингди күчөтүү.

2.2. КБУнун милдеттерине калкты жана башка кызыкдар адамдарды бюджет жөнүндө маалымат менен тааныштыруу, калктын кызыкчылыктарын эске алуу менен чечимдерди кабыл алуу үчүн бюджет боюнча сунуштарды, эскертүүлөрдү жана сунуштамаларды топтоо болуп саналат.

3. Коомдук бюджеттик угуулардын негизги объекттери

3.1. КБУнун негизги объекттери болуп төмөндөгүлөр саналат: жергиликтүү бюджеттердин долбоорлору; бюджеттин аткарылышы тууралуу жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын отчетунун долбоору.

4. Коомдук бюджеттик угууларды өткөрүү мөөнөттөрү

4.1. КБУ төмөндөгүлөрдү өткөрөт:

- жергиликтүү бюджеттердин долбоорлору боюнча, жыл сайын, жергиликтүү кеңеш жергиликтүү бюджеттин долбоорун жактырганга чейин, 25-августтан кечиктирбестен;
- жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы тууралуу отчеттордун долбоорлору боюнча отчеттук мезгилден кийинки жылдын 1-мартынан кечиктирбестен.

5. Коомдук бюджеттик угууларды уюштуруу жана өткөрүү

5.1. КБУну ЖӨБдүн өкүлчүлүктүү же аткаруучу органдары тарабынан демилгеленет.

5.2. КБУну өткөрүү жөнүндө чечимди ЖӨБдүн аткаруучу же өкүлчүлүктүү органдары угууларды өткөргөнгө чейин 20 календардык күндөн кечиктирбестен кабыл алышат.

5.3. КБУну өткөрүү демилгелеген ЖӨБ органы күнүн, убактысын аныктайт, жооптуу адамдарды дайындайт же КБУну уюштуруу жана өткөрүү боюнча жумушчу топту (мындан ары – жумушчу топ) түзөт. КБУну өткөрүү демилгелеген ЖӨБдүн өкүлчүлүктүү органы КБУну уюштурууга жана өткөрүүгө байланыштуу маселелерди чечүүнү ЖӨБдүн аткаруучу органына тапшырууга укуктуу.

5.4. КБУ өткөрүү жөнүндө кулактандыруу жарыяланганга чейин 15 календардык күндүн ичинде, КБУнун материалдары КБУну өткөргөнгө чейин 10 календардык күндүн ичинде жарыяланат.

5.5. КБУну өткөрүү планында иш-чаранын максаттары жана милдеттери аныкталат (ушул Методикалык колдонмонун 1-тиркемесиндеги КБУну өткөрүүнүн Типтүү планын караңыз).

6. Коомдук бюджеттик угуулардын катышуучулары

6.1. Коомдук бюджеттик угууларга катышууга чакырылат: жергиликтүү жамааттын мүчөлөрү, жергиликтүү кеңештердин депутаттары, мамлекеттик органдардын аймактык бөлүмдөрүнүн, мекемелердин, уюмдардын өкүлдөрү, тиешелүү шаардын жана айылдык аймактын чегинде иш алып барган коомдук бирикмелердин, коммерциялык эмес уюмдардын өкүлдөрү, ЖМК жана башка кызыкдар адамдар.

7. Коомдук бюджеттик угууларды өткөрүү үчүн материалдар

7.1. Угуулардын катышуучулары менен натыйжалуу жана конструктивдүү диалог түзүү үчүн жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын жооптуу адамдары (жумушчу топ) КБУнун материалдарын иштеп чыгышат.

7.2. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын жооптуу адамдары (жумушчу топ) маалымат компаниясын өткөрүү үчүн материалдарды иштеп чыгышат. Маалыматтык материалдар болуп: КБУну өткөрүү жөнүндө жарыя (ушул Методикалык колдонмонун 2-тиркемедеги Типтүү жарыяны караңыз), журналисттер үчүн пресс-релиздер, чакыруу билети, баннерлер, коомдук жайларда жайгаштыруу үчүн афишалар, ЖМКда кулактандыруулар жана башкалар эсептелет.

КБУ үчүн материалдар катары жергиликтүү бюджеттин долбоорунун жөнөкөйлөштүрүлгөн версиясын (презентацияны, негизги параметрлер боюнча кыска маалыматты) пайдалануу сунушталат. Ошондой эле катышуучуларга бюджет тууралуу маалыматты түшүнүүгө жардам берген диаграммалар, таблицалар, инфографика, сүрөттөр өндүү кошумча иллюстрациялык материалдарды колдонуу сунушталат.

7.3. Коомдук бюджеттик угууларга материалдар коомдук бюджеттик угууларды өткөргөнгө чейин 10 календардык күндүн ичинде тиешелүү жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын расмий сайтында жарыяланууга тийиш. Эгерде жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын расмий веб-сайты болбосо, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары коомдук угууларга материалдарды төмөнкү жерлерде жарыялай алышат:

- 1) эл көрчү атайын жерлерде (такталарда, стенддерде),
- 2) ЖӨБдүн өкүлчүлүктүү органдары айылдык аймактын, шаардын, райондун, облустун аймагында кеңири таралуучу, белгиленген тартипте каттоодон өткөн басылмалардын арасынан аныктаган тиешелүү басылмаларда,
- 3) ЖӨБ органынын же жергиликтүү мамлекеттик администрациянын расмий веб-сайтында же Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө тиешелүү облустагы ыйгарым укуктуу өкүлүнүн, же жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын сайтында, же жергиликтүү өз алдынча башкаруу

органдарынын ассоциацияларынын жана (же) жергиликтүү жамааттардын союздарынын расмий веб-сайттарында.

7.4. Жооптуу адамдар (жумушчу топ) КБУнун программасын (КБУнун Типтүү программасы, ушул Методикалык колдонмонун *3-тиркемесин караңыз*) иштеп чыгат.

7.5. Жергиликтүү бюджеттер боюнча КБУнун катышуучуларынан жазуу түрүндөгү сунуштарды жана эскертүүлөрдү алуу үчүн бланк даярдалат. Бул бланк каттоо маалында катышуучуларга таратылып берилип, угуулардын соңунда толтурулган бланктар чогултулуп алынат (ушул Методикалык колдонмонун *4-тиркемесиндеги Сунуштар жана эскертүүлөр үчүн Типтүү бланкты караңыз*).

8. Коомдук бюджеттик угуулар боюнча маалыматтык компания

8.1. Маалыматтык компаниянын негизги максаты – алдыда болуучу КБУ (КБУну өткөргөнгө чейин) жана угуулардын жыйынтыктары (КБУну өткөргөндөн кийин) тууралуу маалыматты таратуу болуп саналат.

8.2. КБУнун материалдары түшүнүктүү жана жөнөкөйлөтүлгөн түрдө баяндалат. Материалдарда иш-чаранын максаты, бюджеттик көрсөткүчтөр, артыкчылыктар жана белгилүү бир финансылык мезгилге карата чечимдер тууралуу маалымат, иш-чаранын программасы, өтүүчү күнү жана жери көрсөтүлүү сунушталат. 8.3. Жергиликтүү бюджеттер боюнча КБУ өткөнгө чейин 5 календардык күндөн кечиктирбестен ЖӨБдүн аткаруучу органы КБУнун катышуучуларына чакыруу жиберет же башка бир жол менен КБУга катышуу тууралуу маалымдайт.

8.4. Коомдук бюджеттик угууларга катышуу ачык өтөт жана ага катышкандардын саны чектелүү болушу мүмкүн эмес.

9. КБУну өткөрүү тартиби

9.1. КБУ башталганга чейин ЖӨБдүн аткаруучу органы катышуучуларды каттоого алат. Анда катышуучулардын фамилиясы, аты, атасынын аты, иштеген жери жана алар менен байланышуу жолдору көрсөтүлөт. Каттоо маалында катышуучуларга КБУнун материалдары таратылып берилиши мүмкүн. ЖӨБдүн аткаруучу органы КБУнун катышуучуларын алдын ала каттоону кошумча уюштурууга укуктуу.

9.2. КБУну өткөрүү регламенти, жазуу түрүндө эскертүүлөрдү жана сунуштарды кабыл алуу эрежелери белгиленет. Програмага ылайык сөз ЖӨБ органынын өкүлдөрүнө, баяндамачыларга/презентаторго берилет.

9.3. Баяндамачыларга/презентаторлор жарыш сөзүнөн кийин алып баруучу угуулардын катышуучуларына регламентке ылайык жарыш сөзгө чыгуу мүмкүнчүлүгүн берет.

9.4. Угуулар өткөн күнү протокол жүргүзүүнү камсыздайт жана жыйынтыктоочу документтер таризделет.

10. КБУнун жыйынтыктары

10.1. КБУ өткөн күндөн тартып 7 жумушчу күндөн кечиктирбестен ЖӨБдүн аткаруучу органы түшкөн сунуштарды жана сунуштамаларды карап чыгат, зарыл болсо жарандардын эскертүүлөрүн жана сунуштарын эске алуу менен бюджет долбоорун (жергиликтүү бюджеттин аткарылышы тууралуу отчеттун долбоорун) биротоло иштеп чыгат жана КБУнун протоколу менен кошо жергиликтүү кеңешке маалымат катары жиберет.

10.2. Жооптуу адам/жумушчу топ КБУнун катышуучуларына алардын сунуштарын карап чыгуунун жыйынтыгы боюнча кабыл алынган чечимдер жөнүндө жоопту жөнөтөт.

10.3. Ушул Методикалык колдонмонун 5-тиркемесине ылайык түзүлгөн, КБУнун катышуучуларынын сунуштарын кароонун жыйынтыктары жөнүндө жалпылаштырылган маалымат, КБУнун жыйынтыктары боюнча толук иштелип чыккан бюджеттин долбоору же анын аткарылышы тууралуу отчет ушул документтин 7.3-п. ылайык КБУнун материалдарын жайгаштыруу үчүн пайдаланылган маалымат булактары аркылуу жарыяланат.

Коомдук бюджеттик угууларды даярдоо жана өткөрүү боюнча Типтүү план

№	Иш-чаралар	Болжолдуу мөөнөттөр	Жооптуу адам
1.	КБУну уюштуруу жана өткөрүү боюнча жумушчу топту түзүү, жана милдеттерди бөлүштүрүү.	КБУга чейин 20 календардык күндүн ичинде	Шаар мэри, АӨ башчысы (жергиликтүү кеңештин төрагасы)
2.	КБУнун программасын иштеп чыгуу, иш-чаралардын максаттарын, милдеттерин аныктоо, КБУну өткөрүү регламентин, күнүн, ордун аныктоо	КБУга чейин 15 календардык күндүн ичинде	АӨ башчысы/шаар мэри (жергиликтүү кеңештин төрагасы) менен макулдашуу боюнча жумушчу топ
3.	Документтерди, жарыш сөздөрдү жана баяндамаларды программага ылайык даярдоо: - Презентациялар - Бюджеттик документтин жөнөкөйлөтүлгөн версиясы	КБУга чейин 12 календардык күндүн ичинде	Жумушчу топ, презентаторлор, ЖӨБ органынын Жарандык бюджет үчүн жооптуу кызматкерлери
4.	Маалыматтык материалдарды даярдоо: - Чакыруу барактары; - Пресс-релиздер; - Иллюстрациялык материалдар; - Маалымат стенддери; - ЖМКга жарыялар - жана башкалар.	КБУга чейин 12 календардык күндүн ичинде	Жумушчу топ, жооптуу адам
5.	Сайтка басылмалар жана маалыматтык материалдарды шаарда/айылда жарыялоо	КБУга чейин 10 календардык күндүн ичинде	Жумушчу топ, жооптуу адам
6.	КБУнун катышуучуларына чакырууларды таратып берүү	КБУга чейин 5 календардык күндүн ичинде	Жумушчу топ, жооптуу адам, көчө, квартал комитеттери, айыл башчы
7.	Угуулар өтүүчү күнгө даярдыктар: - каттоо үчүн жер; - президиум жана алып баруучу үчүн жер; - катышуучулар үчүн жер; - протокол жүргүзүү үчүн жер - микрофондор ж.б.	КБУга 1 календардык күндүн ичинде	Жумушчу топ, жооптуу адам
8.	Коомдук бюджеттик угууларды өткөрүү	Угуулар өткөн күн	АӨ башчысы/шаар мэри (жергиликтүү кеңештин

			<i>төрагасы), жумушчу топ, ЖӨБ органынын аппарат кызматкерлери</i>
9.	<i>Жыйынтыктоочу документтерди даярдоо</i>	<i>КБУдан кийин 7 жумушчу күндүн ичинде</i>	<i>АӨ башчысы/шаар мэри (жергиликтүү кеңештин төрагасы), жумушчу топ</i>
10.	<i>КБУнун жыйынтыктары боюнча маалыматты сайтка жарыялоо (маалымат такталарына жайгаштыруу, каттарды жиберүү ж.б.).</i>	<i>КБУдан кийин 10 жумушчу күндүн ичинде</i>	<i>Жумушчу топ, жооптуу адам</i>

2-тиркеме

Типтүү жарыя

(күнү, айы, жылы) (убактысы) _____-жылга бюджет долбоору боюнча коомдук угуулар өтөт.

КБУну өткөрүү максаты:

КБУну өткөрүү милдети: _____

Өткөрүү убактысы: _____ (дареги:)

Бардык каалоочулар чакырылат:

- бюджет тууралуу маалымат аласыз;
- ЖӨБ органдары чечиши керек болгон артыкчылыктүү көйгөйлөр тууралуу пикириңизди айта аласыз;
- сунуштарды жана эскертүүлөрдү берүү;
- кызыктырган суроолорду берүү.

Материалдар менен төмөнкү дарек боюнча таанышсаңыз болот: _____

3-тиркеме

КБУнун Типтүү программасы

Иш-чаранын уюштуруучу:

Иш-чаранын максаты:

Иш-чаранын милдети:

Убактысы	Иш-чаралар	Жооптуулар
	<i>Катышуучуларды каттоо</i>	<i>Жумушчу топ</i>
	<i>Кириш сөз</i>	<i>Мамлекеттик органдын өкүлү</i>
	<i>КБУнун күн тартибин, регламентин, сунуштарды, эскертүүлөрдү жана</i>	<i>Алып баруучу</i>

	<i>суроолорду берүү тартибиндеги макулдашууларды бекитүү</i>	
	<i>Бюджеттин долбоору менен тааныштыруу</i>	<i>Презентаторлор/баяндамачылар</i>
	<i>Сунуштар, суроолор жана жооптор</i>	<i>КБУнун катышуучулары</i>
	<i>Жыйынтык чыгаруу/башка маселелер</i>	<i>ЖӨБ органы</i>

4-тиркеме

СУНУШТАР ЖАНА ЭСКЕРТҮҮЛӨР БЛАНКЫ

*Бул баракка Сиз бюджет боюнча өз сунуштарыңызды, эскертүүлөрүңүздү, суроолоруңузду
жаза аласыз.*

Аты-жөнүңүз: _____

Дарегиңиз: _____

Телефон ном.: _____

1. Бюджеттин кирешелерин башкаруу боюнча Сиздин сунуштарыңыз

2. Бюджеттик каражаттарды эффективдүү чыгымдоо боюнча Сиздин сунуштарыңыз

3. Бюджет боюнча башка сунуштарыңыз:

5-тиркеме

***КБУну өткөрүүнүн жыйынтыктары боюнча эскертүүлөрдү жана сунуштарды эске алуу
матрицасы***

№п/п	Эскертүүлөр, сунуштар жана сунуштамалар	Эскертүүнүн (сунуштун) мазмуну	Карап чыгуунун жыйынтыктары (негиздеме менен эсепке алынды/четке кагылды)